

[Alfred Hansen]

er overstået, og så kan man dybt beklage, at myndighederne, dvs. lovgivningen, ikke langt tidligere har sikret, at de, der ødelagde landskabet, også gjorde det i stand igen, sådan som det nu er lovpligtigt ifølge råstofloven.

En erkendelse af denne sørgelige tingenes tilstand kan imidlertid efter retsforbundets opfattelse ikke uden videre føre til en tilslutning til dette radikale forslag om bare at lade statskassen punge ud. Der er masser af bud efter statskassen, og dette er et klassisk urimeligt bud. Forholdet vil jo i de allerfleste tilfælde være det, at disse tilskud kapitaliseres og kommer nogle nuværende mere eller mindre tilfældige lodsejere til gode, mens fremtidige ejere får lov at betale derfor. Trods alt er det jo ikke kun almenhedens interesser, man kommer til at tjene med sådanne tilskud.

Hvis man i forslaget havde taget højde herfor og sikret sig imod spekulationsudnyttelse og kapitalisering i øvrigt af statstilskuddet, ville forslaget nok fortjene sympati.

Jeg skal imidlertid ikke undlade at anføre, at nogen landskabshærgen nok under alle omstændigheder bør ligge tilbage som en art historiske mindesmærker over tidligere tider. Næppe alle bunkers bør sprænges i luften, og det kan måske mane til eftertanke og klogere adfærd i dag for danskere at se de sørgelige minder om fysisk besættelse af vort land.

Havde dette forslag i det hele været mere omfattende i sin udformning, kunne man jo overveje ændringsforslag til det, og jeg vil da heller ikke endeligt afskrive mig muligheden herfor, men alt i alt forekommer det mere fristende her og nu at sige til forslagsstillerne: det må I eller andre lave om igen.

Svend Haugaard (RV):

Jeg er jo i den heldige situation her i en ret stille stund i folketingsalen at kunne takke for en særdeles velvillig modtagelse, i hvert tilfælde af et meget stort flertal, med hensyn til intentionerne, der ligger i forslaget. Det var vist egentlig kun fremskridtspartiet, der sådan for alvor gik imod. Nu sidst hørte vi også retsforbundet. Men fremskridtspartiets ordfører, hr. Thorndahl, mente ikke, at der var et dokumenteret behov. Jeg vil næsten gætte på, at hr. Thorndahl kommer for lidt ud i naturen, for alene det, man ser

her, er tilstrækkelig dokumentation for, at der er et behov.

Retsforbundet mente, at tilskuddet ville blive kapitaliseret. Jeg tror nu ikke, der er megen kapitalisering i, at et areal, der ligger hen i sand nu, bliver plantet til med lidt plantage. Når man forudsætter, at vedkommende grundejer selv betaler en del af træerne, vil det sikkert være en særdeles fornuftig udnyttelse, og jeg tror nok, at med hensyn til hele jordspekulationen skal man nok tage fat på et andet felt end netop her.

Det har fra flere sider været fremført, at der skulle en kortlægning og videre undersøgelser til. Jeg er da med på, at det er fornuftigt, men det vil unægtelig udsætte det hele ganske betydeligt, og jeg tror, jeg kan bevise, at man har et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag til, at man meget hurtigt kan gå i gang med dette.

Med hensyn til udgifterne er der jo ingen, der siger, at det hele skal ske på ét år. Det er da muligt at sætte et rundt beløb af til det, på samme måde som man har gjort i andre sager, og så sige: lad os nu komme i gang og få nogle erfaringer, og det, vi ikke når i år, kan vi nå til næste år og næste år og næste år igen. Der er gode muligheder i årene fremover. Der vil sikkert være brug for beskæftigelsesarbejder nogle år endnu.

Jeg mener altså, at en del af de ting, der har været fremført som betænkeligheder, er ret meningsløse i denne forbindelse, og jeg mener i det hele taget, at ministeren lagde lidt for stort og lidt for administrativt op. Jeg mener, at man i høj grad kan begynde småt og få sin erfaring herudfra.

Det er jo rigtigt, at der endnu ikke er nogen fyldestgørende statistik over, hvad vi har af grave af forskellig art. Jeg ville gætte på, at det tal, som ministeren nævnte på en 2.000-4.000, hvis man tager alle de små med også, absolut er i underkanten. Men enhver, der færdes ude i naturen, vil vide, at der er et meget stort antal grave, og at de er stærkt skæmmende. Det drejer sig bl. a. om grave, som er gravet op i sin tid helt uden tilladelse eller måske med tilladelse, men uden retableringspligt, og så fra 1972 med retableringspligt, men hvor man endnu ikke rigtig er gået i gang med retableringen. Den sidste del er jeg helt enig i ikke skal omfattes af lovforslaget. Der skal man tværtimod indskærpe retableringspligten og sørge for, at den bliver